

Jakob Maksimilijan,

po božjem usmiljenju knez in škof Lavantinski, prisednik pristola
Njih Svetosti, rimskega Papeža, dohtar bogoslovja

i. t. d. i. t. d.

vsem vernim svoje škofije pozdrav in blagoslov od Gospoda.

Preljubi v Kristusu!

V svojem pastirskem listu, ki sem Vam ga pisal o začetku lanskega štiridesetenskega posta, sem govoril od krščanskega upanja, ki more vedno spremljati naše prizadevanje za dušno zveličanje.

Premišljevali smo takrat zastavo našega upanja, namreč večno zveličanje v nebesih, katero nam je Bog za plačilo obljubil, ako do konca zvesti in stanovitni ostanemo. Večno zveličanje se tedaj le tistemu podeli, kateri se za krono večnega plačila trudi in vojskuje, — nikakor pa lenim, vnemarnim in neskrbnim.

Denes pa, preljubi moji! bodem z Vami govoril, kakor Vaš škof z vseh pridežnic svoje škofije skozi usta Vaših dušnih pastirjev od strahu Božjega, v pomenu krščanske vere.

Upanje in strah sta namreč med seboj v ozki zvezi; sta občutka človeškega srca, dasi jako različna, vendar med seboj v bližnji žlahti. Zakaj? Zato, ker oni, kateri kaj želi in upa, navadno tudi veči ali manjši strah ima, da bi tega, česar upa, ne dosegel, ampak zgubil.

Rekel sem, da bomo letos za vredni začetek štiridesetenskega posta premišljevali krščanski strah Božji, to je, strah Božji, kakor nas ga uči krščanska vera. Tedaj ne tisti strah, ki ga tolikokrat posvetni ljudje zavolj posvetnih reči imajo. Vsaj tudi lani nisem govoril od tistega nečimernega, gostokrat prav nespametnega upanja, ki ga posvetni ljudje le na zgol časni dobiček stavijo, in svojih oči nikdar nad to zemljo, k nebesom namreč ne povzdignejo. Zakaj se pa strah, od kterega govorimo, krščanski imenuje? Zato, ker je ta strah po besedah sv. pisma, strah Gospodov, to je, kristjan se po svoji veri Boga boji, kakor Gospoda, tedaj prav zató, ker je Bog edini Gospod nad vse in črez vse. To je tisti strah, od kterega kralj David pravi, da je „začetek modrosti“, (Ps. 110.), in kateri „k življenju pelja“, kakor bukve prigovorov pristavljajo. (19, 23).

Krščanski strah, tedaj ni hlapčevski strah, kajti njegova podloga je ljubezen do Boga. Hlapčevski strah pa ni iz ljubezni; temveč popolna ljubezen izžene ta strah, kakor uči sv. apostol Joanez (I. 4, 18).

Komu izmed nas bi bile neznane svarilne besede Kristusove: „Ne bojte se jih, kateri telo umorijo, in potem nemajo kaj več storiti. Hočem vam pa pokazati, koga se bojte: Bojte se tistega, kateri ko je umoril, ima oblast, vreči v pekel. Zares, povem vam, tega se bojte. (Luk. 12, 4—5).

Česa se boš tedaj bal, moj kristjan! ako se po nauku Kristusovem v resnici Boga bojiš? Bal se boš, ga žaliti, njegovi volji nasproti ravnati, njegove zapovedi prelomiti, to je, grešiti; bal se boš grešiti zató, ker kakor dobro poučen kristjan veš, kako zeló si dolžen, Boga ljubiti, in koliko si mu dolžen zahvalo za brezštevne tebi skazane dobrôte.

Bal se boš nadalje, to zgubiti, kar od Boga imaš. Kajti ako Boga ljubiš, boš tudi vse to ljubil, kar ti je Bog — zlasti v blagor tvoje neumerjoče duše dal.

„Strah Gospodov sovraži hudo“, beremo v bukvah prigovorov (8, 13). Vemo pa, da je hudo in sicer edino pravo hudo le greh, to je, vedno in prostovoljno prelomljenje Božje zapovedi, bodisi v katerikoli zadevi. Kaj vse pa je greh pred Bogom, česar se tedaj, kakor razžaljenja Božjega izogibati moreš, ti pove Bog deloma skozi vero, po njem razodeto, deloma skozi tvojo vest. Skrbi, da se v veri, to je v verskih resnicah vedno bolj podučiš; svoji vesti pa nikdar nasproti ne ravnaš; kajti vse, karkoli je zoper vest, to je, zoper znotranji glas, ki te v srečo svari, je greh.

Rekel sem, pravi kristjan se boji zgubiti, kar je v zveličanje svoje duše od Boga prejel. In kaj je to posebej?

To je resnica, in sicer tista resnica, kateri spričevanje dat je Jezus na svet prišel, kakor je v smrt gredoč slovesno izpovedal v pričo Pilata. (Joan. 18, 37). To je vera Sinú Božjega, katero je v svoji, to je, v katoliški cerkvi založil in obljubil, jo v njej nepokvarjeno ohraniti do konca sveta. Potem takem ne bo luč te resnice nikdar iz tega sveta izginila; nje popolnoma ugasniti ne zamore nijena sila in moč.

Kar tebe zadeva, moj kristjan! ti sveti ta nebeška luč skozi vero, katero imaš na besedo Kristusovo. Prav zato pa zamore tebi, kakor vsakemu drugemu posamesnemu ta luč tudi zopet ugasniti, ako o pravem času v svetilnico vere olja ne doliješ, to je, ako pridig in krščanskih naukov pridno ne obiskuješ, ako si v nemaren v premišljevanji Božje besede, ako se v grešne strasti pogrezneš. Oj, kolikim gre zaklad sv. vere v zgubo! Pa zakaj? zato, ker si ga vzeti in ukrasti dajo. Zgodi se pa to sedajne dni največ po tem, da ljudje veri in cerkvi sovražne spise, časnike in knjige berejo, in brez da bi presojali, kar berejo, urno vso na besedo verujejo. Zgubijo vero mnogi tudi po tem, da se z ljudmi pajdašijo, ki vere nimaajo ali jo celó sovražijo, ali da take kraje, hiše in keréme obiskujejo, kjer se sv. vera in cerkev obrekuje in zaničuje.

Tega se ti varuj, moj kristjan! Pazi dobro in boj se na vso moč, da ne zgubiš zaklada sv. vere, ki si ga od Boga prejel. Prejel si ga pa pri sv. krstu, ko si sprejet bil v pravo cerkev Kristusovo. —

Ostanimo, kar smo pri sv. krstu postali, in kar smo takrat obljubili, namreč katoličani, ne le po imenu, ampak v resnici in v djani.

Ako se Boga bojimo, se bomo tudi bali zgubiti njegovo gnado (milost), katero nam zlasti v sv. zakramentih deli, kadarkoli jih vredno prejmemo, in po katerih nas posvečuje.

Preden je naš Zveličar za nas v smrt šel, je k svojemu nebeškemu Očetu za vse svoje vernike molil rekoč: Oče, „posveti jih v resnici!“ (Joan. 17, 17). In zares imamo v sv. katoliški cerkvi pomočkov in studencev zadosti, da posvečenje dosežemo. — treba nam je le resnične volje, da se tudi damo posvetiti, in sicer, kakor Kristus pravi, da se damo posvetiti v resnici, to je, ne le na videz, ne le po zvunajnih šegah, ampak znotraj v srečo in na duši. — Preljubi moji! ravno sv. postni čas Vas milo vabi in glasno kliče k studencem sv. zakramentov. Oj pridite radi in pridite vsi, da se zopet spravite z Bogom in prejmete svatovsko oblačilo posvečujoče milosti Božje. In ko se je to zgodilo, ne pozabite nikdar več, da je gnada Božja življenje naše duše. Varujte se toraj po velikonočni spovedi skrbno vseh dušnih nevarnosti, in živite vedno v sv. strahu, da bi kje prejetega zaklada milosti Božje zopet ne zgubili.

Še na eno vprašanje bi Vam dal odgovor, namreč: Ali zapopada strah Božji, kakor smo ga zdaj premišljevali, v sebi tudi strah pred peklom? to je, ali ima kristjan vzrok, in ali stori prav, da se tudi pekla boji? Gotovo. Vendar strah pred peklom nikakor ne sme biti obupljiv, — enako kakor tudi upanje do nebes nikakor ne sme biti predržno.

V besedah, katere smo poprej zaslišali, nas Kristus sam opomina, naj bi se pekla nikdar brez straha ne spominjali, v katerega vsegamogočni Sodnik pahnití zamore — vendar le one, katere dolžne spozna večnega pogubljenja. Zakaj pa budi Božji Zveličar v nas strah pred peklom? Zato, da bi s tem pravičnim strahom v nas zadušil prazni in grešni strah pred ljudmi, ki jih to-

liko zapelja, da se vere in čednosti sramujejo, ali jo celo zatajijo in mir svoje vesti prodajo iz prazne boječnosti pred ljudmi.

Strah pred večnim pogubljenjem pravemu kristjanu le v to služi, da se tega boji, zavolj česar pekel gori, in to je greh in terdovratnost v grehu do konca. To je široka cesta, ki v pogubljenje pelja, in po kateri hoditi, nas Kristus svari. (Luk. 7, 13).

Tak moder — pa še enkrat rečem, ne obupljiv — strah je pametnejši, kakor pekel tajiti, kateri se vendar pri takó jasnih izrekih Kristusovih utajiti ne da.

Tedaj krščansko upanje in krščanski strah naj bote in ostanete dve zvezdi voditeljici na našem nevarnem potovanji skoz to solzno dolino; kakor nas tudi sv. apostol Peter (I. 1, 17.) opomina rekoč: „Ker Očeta kličete njega, kateri brez ozira na zvanjanjo veljavo slehernega po njegovem delu sodi, živite v strahu Božjem ob času svojega potovanja.“

Milost Gospoda našega Jezusa Kristusa bodi vselej z Vami! Amen.

Postno naročilo za leto 1877.

Na mojo prošnjo so sv. Oče, papež Piji IX. za Lavantinsko škofijo tudi za leto 1877 postno zapoved dosti polajšali.

V tem, ko Vam to naznanjam, pa trdno zaupam, da bo polajšava postne zapovedi za Vas le nov nagibek, da jo bote v tem, kar še zapovedano ostane, toliko bolj natanjčno in vestno izpolnjevali. Kajti toliko težejši odgovor pred Bogom bi si tisti na vest nakladal, kateri bi še tega malega zatajevanja, ki se od njega tirja, iz ljubezni do Boga opraviti ne hotel.

I. Pri jedi si pritrpati in se le enkrat na den do sitega najesti, je zapovedano :

1. Vse dni štiridesetdanskega posta (korizme) razun nedelj.
2. Vsako kvaterno sredo, petek in soboto.
3. V adventu vsako sredo in petek (namesti postov, ktere so imeli svoje dni pred prazniki sv. apostolov).
4. O biljah ali dnevih: pred binškošmi (Duhovem 19. maja); pred praznikom sv. apostolov Petra in Pavla (28. junija); pred praznikom vnebovzjetja Matere Božje (velika Gospojnica, 14. avgusta); pred praznikom vseh svetih (31. oktobra); pred praznikom čistega spočetja Marije Device (7. decembra) in pred Božičem (24. decembra).

II. Mesene jedi so prepovedane :

1. Vsak petek celega leta.
2. Vsako kvaterno sredo, (petek) in soboto.
3. Na pepelnico in tri poslednje dni velikega tjedna.
4. Ob zgoraj imenovanih biljah: pred binškošmi (Duhovem), Petrovem, veliko Gospojnico, vsemi svetmi, čistim spočetjem Marijinem, in pred Božičem.

III. Gledé polajšave velja to-le :

1. Za celo škofijo. Kadarkoli pride zapovedani praznik na tak den, ko je meso jesti prepovedano, (n. pr. petek), se sme na tak praznik meso vživati, brez da bi dolžnost bila, se zavolj tega prejšnji den mesa zdržati.
2. Za posamesne kraje. Kjerkoli se bo ob petkih ali drugih takih dneh, ko je meso jesti prepovedano, sejem obhajal, kjer se veliko ljudstva zbere, tam se sme na sejmovi den meso zavživati.
3. Za posamesne osebe.
 - a) Vse dni med letom, razun pepelnice, treh zadnjih dni velikega tjedna in dveh bilj, pred binškošmi namreč in Božičem, smejo mesene jedi zavživati: Delalci v rudokopih in fabrikah.

Popotniki, ki v gostilnicah in krčmah jedó.

Tudi drugi (tedaj ne samo popotniki), kateri n. pr. v mestih, trgih itd. navadno v gostilnico na hrano hodijo.

- b) Vse dni med letom, razun edinega velikega petka, smejo mesene jedi zavživati: Kondukterji na železnicah.

Vsi, ki z železnico potujejo, in so prisiljeni na železniških postajah v ondotnih gostilnicah si hrane vzeti.

Boleniki v toplicah, na slatinah ali v drugih zdravilstvenih zavódih, s svojimi domačimi in strežniki vred. Ne velja pa ta polajšava za tiste, ki le kar za kratek čas v toplíce, na slatino itd. hodijo.

- c) Vse dni med letom, brez vse izjeme, smejo mesene jedi zavživati:

Taki ubogi, kateri si zavoljo presilnega uboštva v jedeh zbirati ne morejo, ter so prisiljeni jesti, karkoli se jim dá (tedaj le takrat, kadar postnih jedi za vbogajme ne dobijo). Sploh vse one osebe, ktere in kakor dolgo pri takih ljudeh za hlapce, dekile itd. služijo, ali iz drugih vzrokov pri njih stanovati morajo, kjer se nikoli postne jedi na mizo ne postavijo. Vendar naj se, ako je kolikaj mogoče, vsaj na veliki petek mesenih jedi zdržijo.

4. Za vse postne dni med letom in štiridesedenski postni čas tudi ob nedeljah je pa naravnost prepovedano, pri enem in istem obedu mesene jedi in ribe zavživati. Vzrok te prepovedi je v tem, da kdor ribe jé, s tem očitvidno kaže, da mu postne jedi ne škodujejo, da tedaj polajšave ne potrebuje.

5. Vsi, kateri o spregledanih postnih dneh mesó živajo, so dolžni, vsak tak den, tedaj tudi ob sobotah med letom, pobožno in v duhu pokore moliti tri očenaše in češčenamarije in apostolsko vero v čast britkega trpljenja Gospoda našega Jezusa Kristusa.

Pri kateri hiši je več ljudi pri mizi, naj se ta molitev na glas in vzajemno opravi.

Sploh pa opominam v Gospodu vse tiste, ki se bodo postne polajšave posluževali, da bi o postnih dneh toliko obilnejše dobra dela krščanskega usmiljenja opravljali, in ostanke svoje mize, ali to, kar sami sebi pritrčajo, radodarno ubogim podelili.

6. Bolnikom za nekoliko časa še večo postno polajšavo podeliti, so dušni pastirji in spovedniki pooblašćeni. Kdor hoće pa stalno, to je, za zmirom od postne zapovedi oprošćen biti, se more v posebni prošnji na mene obrniti, in tehtne vzroke svoje prošnje navesti.

7. Namesti masla se sme rabiti mesena začimba (špeh) ob vseh navadnih petkih med letom, to je, izvzeti so le kvaterni petki in veliki petek.

V Mariboru na nedeljo septuagesima dne 28. januarja 1877.

JAKOB MAKSIMILIJAN,

knez in škof.

Opomba. Te pastirski list s postnim naročilom vred naj se v vsaki farni cerkvi na pustno nedeljo (kvinkvagesima) vernemu ljudstvu z prižnice bere. Med letom pa naj se še vsak post posebej prejšnjo nedeljo oznani.